

## Jord- och skogsbruksutskottet

**Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om det nationella genomförandet av Europeiska unionens gemensamma fiskeripolitik**

### INLEDNING

#### *Remiss*

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om det nationella genomförandet av Europeiska unionens gemensamma fiskeripolitik (RP 205/2022 rd): Ärendet har remitterats till jord- och skogsbruksutskottet för betänkande.

#### *Motion*

I samband med propositionen har utskottet behandlat följande motion:

- åtgärdsmotion AM 110/2022 rd Vilhelm Junnila saf Åtgärdsmotion om att bevara aktörsspecifika fiskekvoter för strömmingsfiske med ryssja.

#### *Sakkunniga*

Utskottet har hört

- konsultativ tjänsteman Orian Bondestam, jord- och skogsbruksministeriet
- fiskeriråd Risto Lampinen, jord- och skogsbruksministeriet
- specialforskare Jari Setälä, Naturresursinstitutet
- fiskerimästare Lars Sundqvist, Närings-, trafik- och miljöcentralen i Egentliga Finland
- fiskeribiolog Malin Lönnroth, Centralförbundet för Fiskerihushållning
- verkställande direktör Kim Jordas, Finlands Yrkesfiskarförbund FYFF rf
- fiskare, expert Janne Aaltonen
- expert Eerik Johtela
- expert Teijo Lindström.

Skriftligt yttrande har lämnats av

- justitieministeriet
- Konkurrens- och konsumentverket.

### PROPOSITIONEN OCH MOTIONEN

Regeringen föreslår att lagen om det nationella genomförandet av Europeiska unionens gemensamma fiskeripolitik ändras. I propositionen föreslås det att det system med aktörsspecifika fis-

## Betänkande JsUB 20/2022 rd

kekvoter som infördes vid ingången av 2017 preciseras så att de överlåtbara nyttjanderätterna gäller tills vidare och så att man endast av vägande skäl i fråga om dem kan föreskriva om en sista giltighetsdag, som infaller efter en för innehavaren tillräckligt lång tidsperiod på minst tio år. Det föreslås att nyttjanderätterna i fråga om strömmingsfiske med ryssja upphör 2026 i enlighet med de beslut som fattats om dem. Därefter ska det reserveras tillräckliga gemensamma särskilda fiskekvoter för strömmingsfiske med ryssja, av vilka de outnyttjade andelarna frigörs för trålfiske när säsongen för fiske med ryssja är över efter den 1 september.

För att säkerställa att Finlands fiskekvoter är tillräckliga, särskilt inom kustfisket, föreslås det att jord- och skogsbruksministeriet ges befogenhet att reservera en viss mängd av kvoterna för byte med andra medlemsstater redan innan de aktörsspecifika fiskekvoterna årligen fördelas. På motsvarande sätt i en exceptionell situation som försvårar fisket ska statsrådet för att stärka utbudet och försörjningsberedskapen i fråga om inhemsk fisk genom beslut kunna tillåta att aktörsspecifika fiskekvoter överskrids under en viss tid. Statsrådets befogenheter att reglera fisket kompletteras med hänvisningar till grundförordningen om den gemensamma fiskeripolitiken.

Dessutom föreslås det att bestämmelserna om förlust av nyttjanderätt till följd av att en aktörsspecifik fiskekvot inte används skärps så att enbart överföring av kvoten till en annan kommersiell fiskare inte betraktas som användning. För att främja överföringar mellan innehavare av aktörsspecifika fiskekvoter ska innehavarna ges möjlighet att i den elektroniska tjänst som hör till fiskekvotsregistret ta del av andra innehavares aktörsspecifika fiskekvotsmängder och deras outnyttjade mängder, om innehavaren har gett sitt samtycke till det. När det gäller hur identifieringsbeteckningen för insjöfartyg ska anges på fartygets sida ska det utfärdas specificerande bestämmelser som tidigare saknats.

Lagen avses träda i kraft den 15 december 2022.

### *Åtgärdsmotionen*

I åtgärdsmotion AM 110/2022 rd föreslås det att regeringen vidtar åtgärder för att bevara det aktörsspecifika kvotsystemet också vid strömmingsfiske med ryssja.

## UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

### *Allmänt om systemet med aktörsspecifika fiskekvoter*

Sammantaget anser utskottet att propositionen behövs och fyller sitt syfte. Utskottet tillstyrker lagförslaget, men med de ändringar som anges nedan.

Genom lagen om det nationella genomförandet av Europeiska unionens gemensamma fiskeripolitik, nedan genomförandelagen, infördes i Finland vid ingången av 2017 ett nytt system med aktörsspecifika fiskekvoter. Kommersiella fiskare kan utnyttja Finlands fiskekvoter för strömming, vassbuk och lax utifrån en aktörsspecifik fiskekvot eller en särskild fiskekvot. Kvotsystemet påverkar inte fisket efter andra fiskarter än de nämnda kvoterade arterna. Jord- och skogsbruksutskottet betonade i sitt betänkande om genomförandelagen att ett av de viktigaste syftena med att

## Betänkande JsUB 20/2022 rd

skapa ett system med aktörsspecifika fiskekvoter var att förbättra lönsamheten och verksamhetsförutsättningarna för kommersiellt fiske (JsUB 16/2016 rd — RP 103/2016 rd). Syftet med den nu aktuella propositionen är att stärka förutsättningarna för att uppnå dessa ursprungliga mål för genomförandelagen.

Enligt 15 § i den nuvarande genomförandelagen gäller de överlåtbara nyttjanderätterna i tio kalenderår från det att de fördelats första gången. Finlands fiskekvoter för strömming, vassbuk och lax har således fördelats som överlåtbara nyttjanderätter till kommersiella fiskare fram till utgången av 2026. Utskottet understryker att kvotsystemet för att det ska fungera måste vara tillräckligt bestående och förutsägbart. Därför bör ändringar i systemet göras endast av motiverade skäl. Med avseende på förutsägbarheten har den största utmaningen med kvotsystemet, som grundar sig på de fiskemöjligheter i Östersjön som EU beslutar om, under de senaste åren varit de stora årliga variationerna i kvoterna, särskilt för strömming och vassbuk. Jord- och skogsbruksutskottet har upprepade gånger lyft fram att stora årliga variationer i kvotnivån bör undvikas för att förutsättningarna för yrkesfiske ska kunna tryggas (se JsUU 22/2022 rd — E 102/2022 rd). Ett annat problem i fråga om strömming har varit att undersökningar visar att kvaliteten på strömmingen har försämrats och att mängden stora strömmingar minskar. Enligt vissa bedömningar är fenomenet inte en följd av fisket utan sannolikt av näringsvävens utveckling. Utskottet har ansett det vara viktigt att man undersöker varför strömmingens tillväxt har försvagats.

När kvotsystemet hade varit i bruk i ungefär fem år gjorde Naturresursinstitutet på uppdrag av jord- och skogsbruksministeriet en halvtidsutvärdering av hur systemet fungerar och vilka effekter det har. Institutet lämnade en rapport om utvärderingen i april 2022 (Kalastuksen toimijakoh-taisen kiintiöjärjestelmän väliarviointi, Luonnonvara- ja biotalouden tutkimus 36/2022, på finska). I rapporten konstateras bland annat att intervjuer och en webbenkät riktad till fiskare visar att trålfiskarna klart gynnsats av det aktörsspecifika kvotsystemet. I samband med halvtidsutvärderingen framkom också flera utvecklingsbehov, och därför föreslås det i regeringspropositionen ändringar i det gällande kvotsystemet.

Det föreslås att giltighetstiden för de överlåtbara nyttjanderätterna ändras så att nyttjanderätterna gäller tills vidare i stället för en utsatt tid, med undantag för strömmingsfiske med ryssja. Att nyttjanderätterna gäller tills vidare försäkrar aktörerna om att systemet är bestående och långsiktigt. Staten behåller äganderätten till Finlands fiskekvoter. För att säkerställa att Finlands fiskekvoter är tillräckliga, särskilt inom kustfisket, ges jord- och skogsbruksministeriet befogenhet att reservera en viss mängd av kvoterna av strömming och vassbuk för byte med andra medlemsstater redan innan de aktörsspecifika fiskekvoterna årligen fördelas. Dessutom föreslås det att bestämmelserna om förlust av nyttjanderätt, till följd av att en aktörsspecifik fiskekvot inte används, skärps så att enbart överföring av kvoten till en annan kommersiell fiskare inte betraktas som användning. Enligt förslaget ska innehavaren av nyttjanderätten själv använda minst tio procent av sin fiskekvot. För att främja utbytet av nyttjanderätter och fiskekvoter föreslås det i propositionen att innehavare av nyttjanderätter och fiskekvoter i fiskekvotsregistret ska kunna bevilja och få rätt att se andra innehavares aktörsspecifika fiskekvotsmängder och deras vid respektive tidpunkt outnyttjade kvotmängder. Rätten att ta del av uppgifter förutsätter alltid att innehavaren har gett sitt samtycke till att andra innehavare tar del av hans eller hennes uppgifter. Utskottet anser att de ovannämnda ändringarna behövs och är motiverade.

## Betänkande JsUB 20/2022 rd

För att stärka försörjningsberedskapen föreslås det att lagen kompletteras med en mekanism, genom vilken man i exceptionella situationer kan stärka utbudet och försörjningsberedskapen i fråga om inhemsk fisk. Målet är att Finlands totala kvot ska utnyttjas så fullt ut som möjligt med beaktande av erfarenheterna av de senaste kriserna. Enligt den föreslagna lagändringen kan statsrådets allmänna sammanträde besluta hur mycket de aktörsspecifika fiskekvoterna högst får överskridas och datumet för när rätten att överskrida kvoterna börjar och upphör. Enligt propositionen kan en sådan exceptionell situation som förutsätts för att mekanismen ska kunna införas orsakas av en betydande höjning av bränslepriserna eller problem med tillgången på bränsle, marknadsstörningar eller någon annan oförutsebar omständighet som betydligt försämrar fisket och dess lönsamhet. Utskottet betonar att fiskerinäringen har en viktig roll när det gäller att trygga försörjningsberedskapen och livsmedelsförsörjningen. Finlands kuster och sjöar har fortfarande många underutnyttjade fisketillgångar som kan tas i bruk i en krissituation. I Finland är graden av inhemskt ursprung för fisk som används som livsmedel beklagligt låg, och genom att öka konsumtionen av inhemsk fisk finns det möjligheter att uppnå betydande fördelar för försörjningsberedskapen och samtidigt nå positiva effekter på miljön och folkhälsan.

### *Särskild kvot för strömmingsfiske med ryssja*

Till skillnad från andra nyttjanderätter föreslås det att nyttjanderätterna för strömmingsfiske med ryssja upphör 2026. Därefter ska det enligt propositionen reserveras tillräckliga gemensamma särskilda fiskekvoter för strömmingsfiske med ryssja, av vilka de outnyttjade andelarna frigörs för trålfiske när säsongen för fiske med ryssja är över efter den 1 september. Syftet med ändringarna är i första hand att underlätta för nya fiskare att komma in i branschen och att trygga deras fiskemöjligheter. Strömmingsfångsterna kan variera avsevärt mellan olika år, fiskeområden och fiskeplatser. Utskottet anser att den särskilda kvoten för fiskare som fiskar strömming med ryssja måste vara tillräckligt stor för att denna variation ska kunna beaktas. Enligt propositionen är minimimängderna för de separata kvoterna för fiske med ryssja från och med 2027 i respektive kvotområde cirka 400 ton större än de största fångstmängderna under åren 2019–2021 och maximimängderna cirka en tredjedel större än de största fångstmängderna under åren 2010–2021. Utgående från statistiken verkar den kvot som föreslås bli reserverad för fiske med ryssja vara tillräckligt stor. Utskottet anser att det är motiverat att vid utgången av fiskesäsongen med ryssja frigöra en eventuell extra kvot för trålfiske.

Utskottet påpekar att flera faktorer talar för en övergång från aktörsspecifika kvoter till en gemensam särskild kvot för strömmingsfiske med ryssja. Strömmingsfisket med ryssja vid kusten är säsongsbetonat och infaller under försommaren. Med det aktörsspecifika kvotsystemet kan man inte påverka tidpunkten för strömmingsfisket med ryssja, och därför har det inte samma positiva effekter på denna fiskeform som på trålfisket. Nya fiskare har haft problem med att finansiera den nya verksamheten. Strömmingsfiske med ryssja är ett bra och relativt förmånligt sätt att inleda fiske utan stora investeringar. Med det nuvarande aktörsspecifika kvotsystemet har det dock varit svårt att komma in i branschen, och köp av nyttjanderätter ökar startkostnaderna. Unga fiskare har oftast inte tillräckliga säkerheter för att beviljas borgen för lån. Kvoterna för strömmingsfiske med ryssja har också i hög grad sysselsatt fiskeriförvaltningen. Fiske med ryssja är också en mycket ekologisk fiskeform där bränslekostnaderna och växthusgasutsläppen är lägre än inom andra fiskeformer, framhåller utskottet. Utifrån det som framförts ovan välkomnar utskottet ändringarna i kvotsystemet för att underlätta fiske med ryssja. Utskottet föreslår därför att förslaget i

## Betänkande JsUB 20/2022 rd

åtgärdsmotion AM 110/2022 rd om att bevara det aktörsspecifika kvotsystemet vid strömmingsfiske med ryssja förkastas.

Enligt de intervjuer som jord- och skogsbruksministeriet har gjort har innehavarna av stora nyttjanderätter för strömmingsfiske med ryssja motsatt sig den ändring i fisket med ryssja som föreslås i propositionen, medan innehavarna av små nyttjanderätter har understött den föreslagna ändringen eller förhållit sig öppet till den. Utskottet påpekar att det är förståeligt att innehavarna av de största nyttjanderätterna förhåller sig negativt till den föreslagna ändringen, eftersom den innebär att nyttjanderätten förlorar sitt värde. Dessutom har en del fiskare köpt nyttjanderätter av andra fiskare. Enligt den gällande lagen är nyttjanderätterna i kraft till utgången av 2026. Införandet av strömmingsfiske med ryssja i det aktörsspecifika kvotsystemet ledde till att de som fiskar med ryssja utvecklade sin verksamhet för att uppfylla kraven enligt det nya systemet. De ekonomiska förlusterna för fiskare som har vidtagit sådana åtgärder bör därför beaktas i samband med ändringen. Enligt propositionen ska jord- och skogsbruksministeriet utreda köpesumman för de överföringar av överlåtbara nyttjanderätter som genomförts inom strömmingsfisket med ryssja åren 2017–2022 samt eventuella grunder och finansieringsmöjligheter för betalning av kompensation för det till enskilda kommersiella fiskare. Jord- och skogsbruksutskottet betonar att de förluster som ändringen av kvotsystemet orsakar för dem som fiskar strömming med ryssja och som överfört nyttjanderätter bör utredas så snabbt som möjligt och att det bör säkerställas att fiskarna får rättvis ersättning för förlusterna. Värdet på nyttjanderätterna för fiske med ryssja kommer i praktiken att sjunka avsevärt redan före utgången av 2026.

### DETALJMOTIVERING

**15§. Giltighetstid för överlåtbara nyttjanderätter.** I 1 mom. föreslås att de överlåtbara nyttjanderätterna i fråga om vassbuk och lax samt trålfiske av strömming gäller tills vidare. Enligt det föreslagna 1 mom. kan dessutom bestämmelser om upphörande av giltigheten för de överlåtbara nyttjanderätterna i fråga om vassbuk och lax samt trålfiske av strömming utfärdas genom lag. Då ska övergångsperioden vara minst tio år. Den föreslagna bestämmelsen om möjligheten att genom lag utfärda bestämmelser om upphörande av giltigheten för nyttjanderätter och om utgången av en tillhörande övergångsperiod är exceptionell med avseende på grundlagen. Enligt 3 § i grundlagen utövas den lagstiftande makten av riksdagen och det är således inte nödvändigt att i 1 mom. särskilt nämna möjligheten att i framtiden utfärda bestämmelser om nyttjanderätternas giltighet på ett sätt som avviker från den föreslagna 15 §. Utskottet föreslår att omnämmandet av möjligheten att utfärda bestämmelser om upphörande av nyttjanderätter och om övergångsperiodens längd stryks i det föreslagna 1 mom. Utskottet understryker dock vikten av att kvotsystemet är bestående och förutsägbart, vilket lyfts fram i utskottets överväganden ovan. Utskottet instämmer i det som anges i propositionen om behovet av att säkerställa en tillräckligt lång övergångsperiod i en situation där man måste överväga att giltigheten för de överlåtbara nyttjanderätterna ska upphöra av orsaker som inte kan förutses i nuläget.

**18§. Särskilda fiskekvoter.** I 2 mom. föreslås bestämmelser om hur de särskilda fiskekvoterna fastställs på basis av fångststatistik från tidigare år. Från och med 2027 är de särskilda fiskekvoterna för strömmingsfiske med ryssja enligt det föreslagna 2 mom. 89,690 promille eller minst 4 000 ton eller högst 7 700 ton av det finländska fastlandets kvotmängd av strömming i Bottniska

## Betänkande JsUB 20/2022 rd

viken samt 132,065 promille eller minst 2 800 ton eller högst 3 400 ton av det finländska fastlandets kvotmängd av strömming i Finska viken och centrala Östersjön. Jord- och skogsbruksutskottet påpekar att kvotområdena och promilletalen delvis har förväxlats i specialmotiveringen till bestämmelsen. Dessutom är det korrekta promilletalet i fråga om strömmingskvoten i Bottniska viken 89,680 och inte 89,690. Utskottet föreslår att talet korrigeras i 2 mom.

**48§. Ändringssökande.** I propositionen föreslås inga ändringar i 48 § om ändringssökande, men på grund av den 21 a § som ingår i propositionen behöver också 48 § 3 mom. kompletteras. Enligt den föreslagna nya 21 a § kan statsrådet i syfte att stärka utbudet och försörjningsberedskapen i fråga om inhemsk fisk besluta att de aktörsspecifika fiskekvoterna vid trålfiske eller i vissa fartygsklasser för trålfiske eller vid fiske med ryssja kan överskridas i syfte att säkerställa att Finlands fiskekvot i fråga utnyttjas så fullt ut som möjligt före utgången av kalenderåret. Enligt 8 § i lagen om rättegång i förvaltningsärenden (808/2019) får besvär över beslut som fattats vid statsrådets allmänna sammanträde anföras hos högsta förvaltningsdomstolen. Enligt 122 § 3 mom. i den lagen kan ett beslut verkställas trots att det inte har vunnit laga kraft, om så föreskrivs i lag, beslutet till sin natur är sådant att det ska verkställas omedelbart eller verkställigheten med hänsyn till ett allmänt intresse inte kan skjutas upp. Enligt specialmotiveringen till den föreslagna 21 a § får ett sådant beslut av statsrådets allmänna sammanträde som avses i paragrafen på grund av sin karaktär tillämpas direkt utan att det vunnit laga kraft. I propositionen föreslås dock inga ändringar i 48 § i genomförandelagen, vars 3 mom. anger de beslut som fattas med stöd av genomförandelagen och som ska iakttas trots att ändring har sökts. Utskottet anser att det för tydlighetens skull är motiverat att föreskriva om beslutets verkställbarhet i 48 § 3 mom. i genomförandelagen. Utskottet föreslår att 3 mom. kompletteras med en hänvisning till det nya 21 a § 1 mom. Samtidigt föreslås det att hänvisningen till 15 §, som ändras med anledning av propositionen, korrigeras i 3 mom. och att även 4 § 4 mom., 7 §, 13 § 6 mom. och 28 §, som gäller jord- och skogsbruksministeriets beslut, nämns i momentet.

## FÖRSLAG TILL BESLUT

Jord- och skogsbruksutskottets förslag till beslut:

*Riksdagen godkänner lagförslaget i proposition RP 205/2022 rd med ändringar. (Utskottets ändringsförslag)*

*Riksdagen förkastar åtgärdsmotion AM 110/2022 rd.*

*Utskottets ändringsförslag*

## Lag

### om ändring av lagen om det nationella genomförandet av Europeiska unionens gemensamma fiskeripolitik

I enlighet med riksdagens beslut  
*ändras* i lagen om det nationella genomförandet av Europeiska unionens gemensamma fiskeripolitik (1048/2016) 9, 15, 17, 18 och 19 §, 27 § 3 mom. ~~och 32 och 41 §~~ ~~och 48 § 3 mom.~~,  
av dem 19 och 32 § sådana de lyder delvis ändrade i lag 872/2018, ~~och 27 § 3 mom.~~ sådant det  
lyder i lag 353/2021 ~~och 48 § 3 mom.~~ sådant det lyder i lag 62/2021, samt  
fogas till lagen en ny 21 a § som följer:

#### 9 §

#### *Närmare bestämmelser om bevarandeåtgärder och fleråriga planer som avses i Europeiska unionens lagstiftning*

Genom förordning av statsrådet får kompletterande eller närmare bestämmelser som är nödvändiga för genomförande av Europeiska unionens gemensamma fiskeripolitik utfärdas om unionens bevarandeåtgärder och fleråriga planer, vilka avses i artiklarna 11, 13, 18.8, 19 och 20 i Europaparlamentets och rådets förordning om den gemensamma fiskeripolitiken.

Sådana närmare bestämmelser om de tekniska egenskaperna för och användningen av fiskeredskap, som tillåts eller krävs enligt bestämmelserna om bevarandeåtgärderna och de mångåriga planerna, får utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

#### 15 §

#### *Giltighetstid för överlåtbara nyttjanderätter*

De överlåtbara nyttjanderätterna i fråga om vassbuk och lax samt trålfiske av strömming gäller tills vidare. ~~Bestämmelser om upphörande av giltigheten för de överlåtbara nyttjanderätterna i fråga om vassbuk och lax samt trålfiske av strömming kan utfärdas genom lag. Då ska övergångsperioden vara minst tio år.~~

De överlåtbara nyttjanderätterna för strömmingsfiske med ryssja gäller till utgången av 2026.

Från och med 2027 ska de promillemängder som innehas av innehavarna av överlåtbara nyttjanderätter för trålfiske av strömming omräknas genom beslut av jord- och skogsbruksministeriet i proportion till de gällande andelar som innehavarna innehar den 1 december 2026 så att den sammanlagda mängden överlåtbara nyttjanderätter för trålfiske av strömming både i Bottniska vikens kvotområde och i Finska vikens och centrala Östersjöns kvotområde blir 1 000 promille.

## Betänkande JsUB 20/2022 rd

### 17 §

#### *Icke-överlåtbara nyttjanderätter för kommersiella fiskare som börjar bedriva kommersiellt fiske*

Till en fiskare som avses i 88 § i lagen om fiske och som har registrerats som en sådan kommersiell fiskare i grupp I som börjar bedriva kommersiellt fiske och som äger ett fiskefartyg som är registrerat för kommersiellt fiske i havsområdet får närings-, trafik- och miljöcentralen på skriftlig ansökan fördela en sådan icke-överlåtbar nyttjanderätt för strömmingsfiske eller laxfiske med ryssja som gäller högst fem kalenderår åt gången och som beviljas per kommersiella fiskare och vars storlek motsvarar högst två promille av den del av Finlands fiskekvot av strömming eller lax som finns kvar efter fördelningen av de kvotmängder till landskapet Åland som avses i 12 § och de särskilda fiskekvoter som avses i 18 § i denna lag. Av fiskekvoterna av strömming fördelas icke-överlåtbara nyttjanderätter så att de gäller högst till utgången av 2026.

Av varje Finlands fiskekvot av strömming och lax får icke-överlåtbara nyttjanderätter fördelas sammanlagt till en andel som högst motsvarar fyra procent av den del av Finlands fiskekvot i fråga som finns kvar efter fördelningen av den kvotmängd till landskapet Åland som avses i 12 § och den särskilda fiskekvot som avses i 18 §. Om alla de sökande som uppfyller kraven i 1 mom. inte kan beviljas icke-överlåtbara nyttjanderätter till två promille utan att maximandelen på fyra procent överskrids, ska av den ännu inte fördelade andelen av Finlands fiskekvot till de sökande som uppfyller kraven i 1 mom. fördelas lika stora icke-överlåtbara nyttjanderätter.

Bestämmelser om ansökan om de icke-överlåtbara nyttjanderätter som ska fördelas till kommersiella fiskare som börjar bedriva verksamhet, om innehållet i ansökan och beslut samt om de förfaranden som gäller dessa får utfärdas genom förordning av statsrådet.

### 18 §

#### *Särskilda fiskekvoter*

Genom förordning av statsrådet kan sådana särskilda fiskekvoter av Finlands fiskekvoter av strömming, vassbuk och lax som gäller små mängder reserveras i syfte att trygga verksamhetsförutsättningarna för de olika fiskeformerna samt tillgodose de behov som gäller bifångster. För strömmingsfiske med ryssja fastställs särskilda fiskekvoter enligt 2 mom. från och med 2027.

De särskilda fiskekvoterna fastställs på basis av de olika fiskeformernas fångststatistik från tidigare år och i så små mängder som möjligt så att de inte onödigt begränsar det fiske som bedrivs genom överlåtbara eller icke-överlåtbara nyttjanderätter och genom de aktörsspecifika fiskekvoter enligt 20 § som fördelas enligt dem. De särskilda fiskekvoterna för strömmingsfiske med ryssja från och med 2027 är 89,6980 promille eller minst 4 000 ton eller högst 7 700 ton av det finländska fastlandets kvotmängd av strömming i Bottniska viken samt 132,065 promille eller minst 2 800 ton eller högst 3 400 ton av det finländska fastlandets kvotmängd av strömming i Finska viken och centrala Östersjön.

Genom förordning av statsrådet får det föreskrivas om

- 1) vilka fiskbestånd och fiskeformer som de i 1 mom. avsedda särskilda fiskekvoterna gäller,
- 2) storleken på de särskilda fiskekvoterna samt grunderna för beräkningen av storleken,
- 3) begränsningar av fångsten och av försäljningen av fångsten inom de särskilda fiskekvoterna och om begränsningar av fångstmängderna per kommersiell fiskare.



## Betänkande JsUB 20/2022 rd

När förordningar enligt 3 mom. utfärdas får de skyldigheter som följer av dem föreskrivas olika för olika grupper av kommersiella fiskare samt olika för innehavare av aktörsspecifika fiskekvoter och övriga kommersiella fiskare.

Av de särskilda fiskekvoterna för strömmingsfiske med ryssja ska de outnyttjade kvotdelar som finns kvar efter den 1 september årligen fördelas i enlighet med 20 § 3 mom. till innehavare av överlåtbara nyttjanderätter för trålfiske av strömming. Närings-, trafik- och miljöcentralen fördelar kvotmängderna till innehavarna av överlåtbara nyttjanderätter utan skyldighet att betala bruksavgift enligt 26 §.

### 19 §

#### *Förfarande för fördelning av aktörsspecifika fiskekvoter*

Innan de aktörsspecifika fiskekvoter som avses i 2 och 3 mom. fördelas enligt de icke-överlåtbara och överlåtbara nyttjanderätterna, ska de i 12 § 2 mom. avsedda kvotmängder som ska överföras till landskapet Åland och de i 18 § avsedda särskilda fiskekvoterna av jord- och skogsbruksministeriet dras av från varje Finlands årliga fiskekvot av strömming, vassbuk och lax. Samtidigt ökas eller minskas kvotmängderna på basis av de i 7 § avsedda byten som jord- och skogsbruksministeriet gör för att garantera att Finland har tillräckliga fiskekvoter. Den kvotmängd som i detta syfte överförs från Finland får uppgå till sammanlagt högst 800 ton per år och bestå helt av strömming eller vassbuk eller av båda arterna tillsammans. De kvotmängder som behövs för dessa ännu inte genomförda byten kan reserveras för statens användning innan de aktörsspecifika fiskekvoter som avses i 2 och 3 mom. fördelas. Vid beräkningen av Finlands fiskekvotsmängder beaktas eventuella överföringar av och avdrag i fiskekvoterna som beror på fiskeverksamheten under det föregående året och sådana avdrag i fiskekvoterna som beror på införandet av den överföringsmöjlighet som avses i 4 § 4 mom.

Enligt en icke-överlåtbar nyttjanderätt ska den aktörsspecifika fiskekvot av Finlands fiskekvot som finns kvar efter de tillägg och avdrag som avses i 1 mom. fördelas av närings-, trafik- och miljöcentralen enligt den andel i promille som den icke-överlåtbara nyttjanderätten anger.

Enligt en överlåtbar nyttjanderätt ska den aktörsspecifika fiskekvot av Finlands fiskekvot som finns kvar efter de tillägg och avdrag som avses i 1 mom. och den fördelning som utförts enligt 2 mom. fördelas av närings-, trafik- och miljöcentralen enligt den andel i promille som den överlåtbara nyttjanderätten anger.

Aktörsspecifika fiskekvoter och outnyttjade kvotdelar som enligt Europeiska unionens bestämmelser inte kan överföras till det följande kalenderåret, återgår den 6 januari det kalenderår som följer på tillämpningsåret för de nämnda bestämmelserna till jord- och skogsbruksministeriet för att förvaltas av det.

### 21 a §

#### *Stärkande av utbudet och försörjningsberedskapen i fråga om inhemsk fisk*

Statsrådet kan i syfte att stärka utbudet och försörjningsberedskapen i fråga om inhemsk fisk besluta att de aktörsspecifika fiskekvoterna vid trålfiske eller i vissa fartygsklasser för trålfiske eller vid fiske med ryssja kan överskridas i syfte att säkerställa att Finlands fiskekvot i fråga utnyttjas så fullt ut som möjligt före utgången av kalenderåret. En förutsättning är att utnyttjandegraden

## Betänkande JsUB 20/2022 rd

och fångstmängderna både i fråga om de aktörsspecifika fiskekvoterna och hela Finlands fiskekvot till följd av en exceptionell situation som inverkar på fiskerinäringen har minskat betydligt med tanke på tidpunkten och att överskridningen av de aktörsspecifika fiskekvoterna inte äventyrar andra innehavares möjligheter att utnyttja sina aktörsspecifika fiskekvoter senare under kalenderåret.

I beslut av statsrådet anges hur mycket de aktörsspecifika fiskekvoterna högst får överskridas och datumet för när rätten att överskrida börjar och upphör.

### 27 §

*Skyldigheter för innehavare av överlåtbara och icke-överlåtbara nyttjanderätter samt påföljder vid underlåtelse att iaktta skyldigheterna*

-----

Hälften av en överlåtbar nyttjanderätt återgår till staten, om dess innehavare under två av tre på varandra följande år inte använder minst hälften av den aktörsspecifika fiskekvot som tilldelats denna på grundval av den överlåtbara nyttjanderätten eller inte överför fiskekvoten till andra kommersiella fiskare i enlighet med 22 § till en del som utöver användningen av minst tio procent av den aktörsspecifika fiskekvoten utgör sammanlagt minst hälften av den aktörsspecifika fiskekvot som tilldelats innehavaren på grundval av den överlåtbara nyttjanderätten.

-----

### 32 §

*Innehavarens rätt att använda uppgifterna i fiskekvotsregistret*

Innehavarna av överlåtbara och icke-överlåtbara nyttjanderätter och aktörsspecifika fiskekvoter har i den elektroniska tjänst som hör till registret rätt att ta del av sina egna uppgifter och att helt eller delvis överföra sin aktörsspecifika fiskekvot till en annan innehavare av en aktörsspecifika fiskekvot som förts in i registret. Innehavarna av överlåtbara och icke-överlåtbara nyttjanderätter och aktörsspecifika fiskekvoter kan ge närings-, trafik- och miljöcentralen sitt samtycke till att andra innehavare som är införda i registret i den elektroniska tjänsten kan ta del av innehavarens identifieringsbeteckningar samt mängden överlåtbara och icke-överlåtbara nyttjanderätter och aktörsspecifika fiskekvoter i fråga om innehavaren samt innehavarens vid respektive tidpunkt utnyttjade mängder.

För att ta del av uppgifter samt för överföringar i den elektroniska tjänsten krävs det sådan stark autentisering som avses i 2 § 1 mom. 1 punkten i lagen om stark autentisering och betrodda elektroniska tjänster (617/2009).

### 41 §

*Gruppering*

Insjöfartyg grupperas enligt deras huvudsakliga användningssätt vid fiske i två grupper enligt följande:

- 1) fartygsgrupp 1: trålare,

## Betänkande JsUB 20/2022 rd

2) fartygsgrupp 2: övriga fartyg.

För insjöfartyg ges en identifieringsbeteckning som omfattar tre bokstäver samt en sifferdel. Identifieringsbeteckningens bokstavsdel omfattar bokstäverna KAL och sifferdelen omfattar nummer i löpande ordning. Identifieringsbeteckningen ska anges på båda sidor av fartyget så högt över vattnet som möjligt, så att den syns tydligt och framträder mot den bakgrund den anges på. Bokstäverna och siffrorna ska vara minst tio centimeter höga samt tjockleken på de streck som de bildar och mellanrummet mellan bokstäverna och siffrorna ska vara minst två centimeter.

48 § (Ny)

Ändringssökande

-----  
Beslut som fattats med stöd av 4 § 4 mom., 7 §, 12 § 3 mom., 13 § 6 mom., 15 § 3 mom., 17 § 1 mom., 20 § 1–4 mom., 21 §, 21 a § 1 mom., ~~och~~ 24 § 2 mom. och 28 § 1 mom. i denna lag ska iaktas trots ändringssökande.

-----  
Denna lag träder i kraft den 20 .

Bestämmelserna i 27 § 3 mom. i denna lag tillämpas från och med de aktörsspecifika fiskekvoterna för 2023. På de aktörsspecifika fiskekvoterna för 2019–2022 tillämpas de bestämmelser i 27 § 3 mom. som gällde vid ikraftträdandet.

-----

Helsingfors 1.12.2022

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Anne Kalmari cent  
vice ordförande Ritva Elomaa saf  
medlem Markku Eestilä saml  
medlem Satu Hassi gröna  
medlem Mikko Kärnä cent  
medlem Mikko Lundén saf  
medlem Jari Myllykoski vänst  
medlem Anders Norrback sv  
medlem Raimo Piirainen sd  
medlem Juha Pylväs cent  
medlem Jenna Simula saf  
medlem Peter Östman kd.

Sekreterare var

utskottsråd Tuire Taina.

## **Betänkande JsUB 20/2022 rd**

### **Reservation**

#### **Reservation**

#### **Motivering**

Regeringen föreslår att lagen om det nationella genomförandet av Europeiska unionens gemensamma fiskeripolitik ändras. I propositionen föreslås det att det system med aktörsspecifika fiskekvoter som infördes vid ingången av 2017 preciseras så att de överlåtbara nyttjanderätterna gäller tills vidare och så att man endast av vägande skäl i fråga om dem kan föreskriva om en sista giltighetsdag, som infaller efter en för innehavaren tillräckligt lång tidsperiod på minst tio år. Nyttjanderätterna i fråga om strömmingsfiske med ryssja föreslås upphöra 2026 i enlighet med de beslut som fattats om dem. Därefter ska det reserveras tillräckliga gemensamma särskilda fiskekvoter för strömmingsfiske med ryssja, av vilka de outnyttjade andelarna frigörs för trålfiske när säsongen för fiske med ryssja har avslutats.

Som det konstateras infördes i Finland ett system för aktörsspecifika fiskekvoter för strömming, vassbuk och lax vid ingången av 2017. Därefter har Naturresursinstitutet på uppdrag av jord- och skogsbruksministeriet gjort två utvärderingar av hur det nuvarande systemet fungerar och vilka effekter det har. Dessa utvärderingar har i huvudsak baserat sig på register- och statistikuppgifter samt i synnerhet på resultaten av enkäter och intervjuer som riktats till företagare och sakkunniga inom fiskerinäringen, vilket framgår av sakkunnigyttrandena. På basis av resultaten av dessa enkäter identifierades problempunkter både i fråga om de särskilda kvoterna för strömmingsfiske med ryssja och i fråga om konsekvenserna för fiskare som fiskar med ryssja.

Sannfinländarnas utskottsgrupp är medveten om att den särskilda kvoten gör det lättare för nya fiskare att börja fiska. Det stämmer också att det ursprungliga centrala målet för kvotsystemet var att förbättra verksamhetsförutsättningarna och lönsamheten för kommersiellt fiske. Vi motsätter oss inte dessa goda målsättningar.

Dessutom vill vi betona att den nu aktuella propositionen inte har några konsekvenser för fångsten av andra fiskarter än de ovannämnda kvoterade arterna. Också detta kan ses som en positiv signal inom sektorn. Trots det är vi också medvetna om att strömmingsfisket med ryssja infördes i systemet i ett tämligen sent skede, vilket har väckt mycket diskussion bland fiskarna och i synnerhet åsikterna bland dem som fiskar med ryssja har varit delade. Således har många fiskare som fiskar med ryssja förhållit sig mycket kritiska till systemet utifrån dessa utgångspunkter.

Därför förhåller sig också vår utskottsgrupp mycket kritiskt till propositionen. Detta beror på att den nu föreslagna ändringen innebär att nyttjanderätten helt och hållet förlorar sitt värde, och således anser i synnerhet de fiskare som har de största nyttjanderätterna och som fiskar med ryssja att den föreslagna ändringen inte är gynnsam. Dessutom skulle en del av fiskarna, i synnerhet de som fiskar med ryssja, drabbas av betydande ekonomiska förluster. Även unga fiskare som fiskar med ryssja försätts i en ojämlik ställning när de förlorar sina fiskerättigheter. Det gör det ännu svårare än i nuläget att planera för framtiden.

Vår grupp anser också att det är problematiskt att den föreslagna ändringen av det nuvarande systemet försätter dem som fiskar med ryssja i en ojämlik ställning jämfört med trålfiskarna. Det har

## **Betänkande JsUB 20/2022 rd**

uppstått en egen marknad för kvoterna och årligen görs flera köp av nyttjanderätter. Vår grupp anser därför att det inte är acceptabelt att fiskarnas aktörsspecifika kvoter utan ersättning blir värdelösa vid övergången till den gemensamma kvoten, vilket nu kommer att ske.

Slutligen påpekar vår utskottsgrupp att utbudet av inhemsk fisk bör ökas i fortsättningen, eftersom finländarna äter fisk om det finns tillgång till fisk. Det största problemet är kvotsystemet som grundar sig på de fiskemöjligheter i Östersjön som EU beslutar om. Inom systemet har det under de senaste åren förekommit stora årliga variationer särskilt i fråga om kvoterna för strömming och vassbuk. Också i detta avseende bör förutsebarheten ökas.

### ***Förslag***

Vi föreslår

att riksdagen förkastar lagförslaget.

Helsingfors 1.12.2022

Ritva Elomaa saf  
Mikko Lundén saf  
Jenna Simula saf